

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravništvu se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 4.

V Ptuj v nedeljo dne 24. januarja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Velika zmaga Nemcev nad Francozi pri Soissonu. — Lepo napredovanje v Galiciji in na Poljskem. — Kielce zasedeno. — Rusi ponehali z napadom na Ogrsko? — Na Srbskem nič novega. — Nemška križarka „Karlsruhe“ v boju. — Portugalska še noče vojne pričeti. — Položaj za nas vedno ugodnejši.

Kmeti, obrtniki in delavski mladeniči, pozor!

Naša iskreno ljubljena domovina stoji proti celemu svetu sovražnikov v velikanskem boju. Sveta dolžnost vsakega poštenega državljana, ki neče biti izdajalec svoji domovini, je gotovo, da žrtvuje vse svoje moči za doseg zmage nad sovražniki. Vsi ne moremo biti vojaki; marsikdo je premlad, preslaboten. Ali na tem in onem polju se da vsak porabiti.

Obračamo se danes na pogumne, poštene mladeniče v ptujskem okraju, in jih sklicujemo na

zborovanje prostovoljnih mladih strelcev,

ki se vrši v nedeljo, dne 24. januarja dopoldne ob pol 11. uri v gostilni „pri solncu“ („Sonne“) v Ptuj (Färbergasse).

Iz oklica na mlade strelce, ki ga objavljamo v današnji številki na drugem mestu, je pomen tega zborovanja razviden.

Treba je, da pridejo vsi mladeniči, ki imajo srce in ljubezen za domovino. Treba je, da žrtvuje vsakdo vse, kar je mogoče, da doseže naša domovina zmage nad svojimi strupenimi sovražniki!

Pristop ima vsakdo, zborovanje je javno! Pridite vsi!

Poveljništvo mladostne in meščanske brambe v Ptuj.

Najpomembnejši dogodek zadnjega časa je pač velika zmaga Nemcev pri Soissonu, v kateri poročamo itak natančneje. Ta zmaga je — in o tem tiči ravno njena važnost — najboljši dokaz, da je francosko-angleško-divja ofenziva proti Nemcem nad železnimi zidovjem te le nedosežene armade razbita, da se nahajajo zdaj le v obupnem branjenju in da bodejo kmalu potrti ter uničeni za mir prosili . . .

Istotako ugodno stojijo sicer boji na vzhodu, ki jih bije naša ter nemška armada zoper nekdanj ošabno rusko premoč. Združeni armadi nahajate se glasom zadnjih poročil že neposredno pred Varšavo. Kmalu bode pričelo oblegovanje te mogočne trdnjave na Rusko-Poljskem. In gotovo je, da bode trdnjava tudi kmalu zavzeta. To bi bil prvi oddelek odločilne važnosti v tej borbi.

Avstro-Ogrska armada je v zadnjih bojih pokazala, da ne zaostaja glede hrabrosti in junaštva niti nemški armadi, da je v prvem času vojne ruska armada le vsled svoje velikanske premoči dosegla nekaj malih uspehov, ki pa so ji zdaj le v škodo. Zasebna poročila pravijo, da so Rusi tudi že opustili svojo ofenzivo čez ogrsko mejo, ker so jih v to njih porazi v Galiciji prisilili. Kmalu se bode toraj položaj tako temeljito spremenil, da bodejo tudi Francozi in Angleži izpoznali trohnelost ruskega kolosa!

Na Srbskem v zadnjem času ni bilo nobenih važnejših dogodkov. V kratkem bodemo izvedeli, kaj se tam pripravlja.

Jadransko morje je zdaj tudi precej prosto od sovražnika. Ogromna francosko-angle-

ška flotilja v Adriji ni dosegla v preteklih mesecih vojne prav nobenega uspeha. Zasmehu je bila naravnost izročena! Uspehi naših obrežnih trdnjav in zlasti enega naših podmorskih čolnov, ki je stal pod poveljem štajerskega vojaka pl. Lercha, so bili pa veliki. Tudi na morju smo torej pripravljeni, zavrtni vsak napad nasprotnih sil.

Delovanje nam zveste Tarčije prineslo je doslej tudi že mnogo manjših in večjih zmag, ki bodejo gotovo prav ugodno vplivale na splošni vojni položaj.

Kar je naše in z nami združeno nemško orožje doseglo, se danes ne more popisati in niti oceniti. To so junaki, kakor jih svetovna zgodovina še ne pozna! Zato pa je treba, da tudi oni, ki ostanejo doma in ne morejo prelivati svoje kri za domovino in cesarja, vzdržujejo vsaj pogum, navdušenje za sveto stvar nam vsiljenega tega boja! Bodimo veseli, ponosni in vztrajni, kajti raz nešteti grobov junaških vojakov dvignila se bode naša zmaga!

Avstrijsko poročilo od srede.

K. B. Dunaj, 20 januarja. Uradno se danes razglša:

Splošni položaj je nespremenjen.

Ob fronti na Poljskem se je razven patralskih prask vršil le artilerijski boj.

Na Dnaju obstreljevala je naša artilerija uspešno oddelke sovražnih infanterijskih linij in je prisilila izpraznjenje neke jako močno zasedene postojanke. Neki lastni oddelek prišel je do reke, napravil je sovražniku za več sto

mož izgubiti ter je uničil od sovražnika zgrajeni vojni most čez Dunajec.

V Karpatih samo neznatne praske.

Namestnik generalštabnega šefa : pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo od srede.

K. B. Berlin, 19. januarja (W. B.). Iz velikega glavnega stana se poroča : Zahodno bojišče: V oddelku med bregom in Lysom le artilerijski boji.

Pri Notre dame de Loretto severno-zahodno mesta Arras smo odvzeli sovražniku 200 metrov dolgi strelski jarek. Zaplenili smo 2 strojni puški in napravili nekaj vjetnikov. V Argonih vzeli so naši vojaki nekaj sovražnikovih strelskih jarkov. Na nekem mestu smo v zadnjih dneh nad 500 metrov ozemlja pridobili.

V gozdu severno Sennheima je naš napad istotako dobro napredoval, zavzeli smo Hirschstein in vjeli 2 oficirja ter 40 planinskih lovcev.

Vzhodno bojišče. Položaj na vzhodu je nespremenjen.

Nova bitka na celi liniji?

K. B. Bassel, 18. januarja. Glasom „Nationalzeitung“ piše vojaški sotrudnik „Novoje Vremje“ : Premikanje vojaštva za nemško fronto, ki je postalo zdaj znano, dokazuje vse drugo nego nazadovanje sovražnika. Moramo pač na novo bitko na celi liniji računati, morda celo v jako nepričakovanem trenutku.

Italijanski parnik se je pred Polo potopil.

K. B. Dunaj, 18. januarja. Italijanski parnik „Varese“ iz Genove trčil je na vojni Stal-Pola pri meglenem slabem vremenu na neko mino in se je potopil. Od moštva se je le enega rešilo. Naši čolni so zaman poskušali še druge rešiti.

Razpoloženje v ruski armadi.

K. B. Berlin, 17. januarja. Wolffov urad poroča: Naš specijalni poročevalec na vzhodu brzojavlja :

Na vzhodnem bojišču, na Poljskem, imamo pomladansko vreme, takozvano pomlad vzhoda s par stopinjami gorkote, dežjem in viharjem. Ob gorski meji pa je že začelo lahno zmrzovati in čez noč se lahko povsod pota strde. Potem se bo pokazalo, da je vzrok za ustavitvev operacij na ruski strani še drug, kakor vreme namreč prisiljena pasivnost utemeljevati s tem, da manjka strateškega železniškega omrežja. Vsa znamenja govore za to, da vlada v velikem

LISTEK.

Od kdaj je znamenje polumesca?

Mohamedancem je polmesec sveto znamenje. To znamenje se pa ni jelo rabiti še le ob pričetku mohamedanstva, marveč so ga uvedli Orientalci že prej kot posebno znamenje. Sprva je bil polmesec malikovalsko znamenje, pozneje so ga paprevzeli od njih tudi bizantinski kristjanski. Mohamedancem pa nadomešča sedaj kristjanski križ. Prvič zasledimo polmesec okolo leta 339. pr. Kr. Takrat so postavili prebivalci mesta, ki se je nahajalo tam, kjer je danes Stambul (Carigrad), boginji Hekate, »blakonoski«, krasno soho (spomenik), v zahvalo, ker jih je rešila na tale način : Filip Macedonski, oče Aleksandra Velikega, je oblegel mesto dalje časa, ne da bi se ga mogel polastiti. Neko oblačno in deževno noč je pa hotel mogočni Macedonec mesto naskočiti popolnoma skrivaj ter bi si ga bil tudi osvojil. Na nesrečo se pa vreme prav tedaj zjasnil in blede mesečina je izdala gibanje Macedoncev. Filip je moral zaradi tega opustiti obleganje in prebivalci mesta so bili rešeni.

Maščevanje ruskega polkovnega kuharja.

Značilna epizoda, kakor poročajo iz Krakova, dogodila se je na božični večer ob reki Nidi na južno-poljskem bojišču. Avstrijski častnik je z več vojaki na obhodni straži začel prihajati voz od ene strani, kjer so imeli Rusi svoje postojanke. Straža se je poskrila v gozdu in kmalu na to se prikaže vojaška vozna kuhinja.

delu ruske armade duh, ki voditeljem ne dovoljuje več nalagati četam izredni napor, pomanjkanje in junaštvo, ki je zvezano z veliko ofenzivo. Vsi vjetniki, ki prihajajo v velikem številu k nemškim in avstro-ogrskim armadam, izjavljajo soglasno, da so Rusi izgubili vsako veselje do te vojne, odkar jim je splavalu po vodi objubljeno udobno življenje v Berlinu in na Dunaju in odkar vedo, da „barbari“ ne ravnajo z vjetniki slabo, marveč boljše, kakor so navajeni v ruski vojski, tam jih gonijo častniki z revolverji naprej in so morali vojaki trpeti lakoto ter so bili izpostavljeni raznim boleznim. Če jih v vjetniških taboriščih še oprostite mrčesa, je to za nje še bolj prijetno. Med ruskimi vojski, katerim so objubovali konec vojne ob Novem letu, se veča vtisk, da je moč ruske armade izčrpana, tudi je očitno pomanjkanje orožja in municije. Ojačenja prihajajo brez orožja ter čakajo, da je spredaj kdo ubit ali ranjen, kar mnogo vojakov zelo deprimira.

Zelo pozornosti vredno potrditev tega, da pripovedovanja vjetnikov o duhu ruske armade niso pretirana, so našli pred kratkim pri poveljniku enega bataljona 104. ruskega pehotnega polka. Ruski vrhovni poveljnik vseh armad na severno-zahodni fronti se je čutil že pred tedni primoranega izdati strog ukaz, naperjen proti onim, ki se sami ranijo. Zelo karakteristični ukaz pravi med drugim: To dokazuje popoln razkroj vojaškega duha in discipline pri vseh bataljonih in stotnijah, ki pridejo v poštev. Pripisujem ta pojav pesimističnemu in neodločnemu duhu poveljnikov teh čet. V bodočem bom dal vse poveljnike, pri katerih bo opaziti beg moštva v večjih množinah, odstaviti zaradi dokazane nezmožnosti ohraniti pri četah red. Tudi določa ukaz, da je postaviti pred vojno sodišče vojake, ki si sami prerežejo prste leve roke, da se oprostite službe v fronti.

Topovski boj ob Dunajcu. — Učinkovitost naše artiljerije.

K. B. Dunaj, 15. januarja. Uradno razglašajo dne 15. januarja:

Dočim se je na fronti v ruski Poljski samo mestoma započel ogenj topov in strojnih pušk, se je vršil večeraj ob Dunajcu ljut topovski boj. Zlasti naša težka artiljerija je dobro učinkovala. Razstrelila je v pepel veliko sovražnikovih skladišč in prisilila z nekaj strelji sovražno težko artiljerijo, ki je bila več dni sem dobro nameščena, da je morala obmolkniti.

V Karpatih vlada mir. Naraščajoči mraz vpliva na bojno aktivnost.

Namestnik načelnika generalnega štaba : pl. Höfer, fml.

Vojak je vodil dva majhna ruska konja, ki sta vlekla voz. Za vozom sta korakala kuhar in ruski žid. »Stojte!« zakliče avstrijski častnik, in takoj se ustavi voz in njegovo spremstvo, ki je dvignilo roke kvišku. »Zakaj vozite naravnost k avstrijskim prednjim stražam?« vpraša častnik. »Danes zjutraj, mu pojasni ruski kuhar, mi je del neki narednik zašušnico. Zato sem sklenil, da se maščujem, in menil sem, da se najboljše maščujem, če se vdam s kuhinjo vred Avstrijcem. Sedaj naj bo narednik lačen.«

Papir iz slame za časopise.

Poraba papirja postaja vedno večja, zlasti ker se časopise silno množi. V Ameriki so izdelovali papir iz jelovega (smrekovega) lesa. Sedaj pa so jeli v Zedinjenih državah, da bi vsaj nekoliko prizanesli gozdovom, izdelovati v papirnih mlinih v Vausau v državi Viskonsin časopisni papir iz slame, na katerem izhaja večji ameriški dnevnik. V Zedinjenih državah pridelajo pri vsaki žetvi 150 milijonov ton koruzne slame. Ker izlečejo kemiškim potom redilne snovi za živilo iz slame, se je brez škode porabljala velika množina za izdelovanje papirja. Razentega imajo Američani vsako leto dva milijona ton lanenega perzdirja in deset milijonov ton pavoljnih stebelc na razpolago. Na Kitajskem in Japonskem že izdelujejo dalje časa papir iz riževe slame. Pavoljna stebelca ne dajo sicer posebno dobrega papirja, zaradi tega pa mešajo celulozo pavoljnih stebelc z riževo slamo. Če se posreči iz zmesi teh slam izdelovati le del vsakdanje papirne potrebščine za časopise, potem se s tem obvarujejo obširni gozdovi ter se bo boljši papir rabil samo za knjige in lepše časopise. Razentega pridelajo

Pri Zakliczynu so se Rusi umaknili v razdalji 6 km. — V zapadni Galiciji in v Karpatih je mir.

K. B. Dunaj, 18. januarja. Uradno razglašajo dne 18. januarja opoldne:

Severno od Visle ni nobenih bistvenih dogodkov.

Na višinah, vzhodno od Zakliczyna, je naša artiljerija s koncentričnim ognjem prisilila Ruse, da so zapustili nekaj sprednjih strelskih jarkov. Umikajoča kretanja je pri sovražniku prešla tudi na druge dele njegove fronte, tako da je končno sovražnik v razdalji 6 kilometrov izpraznil svojo sprednjo postojanko in se umaknil v učinkovitem ognju naše artiljerije in strojnih pušk v neredu na bližnjo višinsko črto, pri čemer je pustil v svoji prejšnji poziciji mnogo pušk in municije.

Na ostali fronti v zapadni Galiciji samo topovski boj.

V Karpatih samo neznatni spopadi straž.

Namestnik načelnika generalnega štaba : pl. Höfer, fml.

Odbiti ruski napadi pri Radzanowu.

K. B. Berlin, 18. januarja. Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan, dne 18. januarja.

Vzhodno bojišče: V vzhodnji Prusiji je položaj neizpremenjen.

V severni Poljski so poskusili prodreti preko sektorja reke Wkra pri Radzanowu, a so bili odbiti.

V Poljski zapadno od Visle, se ni dogodilo ničesar bistvenega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Dankl o bivstvu moderne vojne.

Poveljnik prve armade general kavalerije Dankl je sprejel v sredo nekaj vojnih poročevalcev, katerim je govoril o bivstvu moderne vojne in jih prosil, da naj poročajo o silnih težkočah, s katerimi se morajo boriti čete. Želel je nadalje, da bi poročevalci skušali čim najbolj razširiti mnenje, da ta vojna ni samo boj med armadami, marveč tudi boj narodov. V prejšnjih časih so se bile tri ali štiri bitke in vojna je bila odločena, danes pa odločujejo poleg pušk in topov tudi brzovaj in lopata. Danes stoji vojske po dolgih, težkih bojih vedno zopet pred novimi kolosalnimi frontami, ki vstajajo iz zemlje. Vedno nove ovire silijo k pregrupacijam lastnih čet in k zopetnim napadom. Odločilna pa je vedno moralna sila armade in prebivalstva. Kdor bo vztrajal najbolj žilavo, bo končno zmagal.

novo slamo vsako leto, dočim rabi gozd celo človeško dobo, preden dozori za papirne mlino.

Potujoča krsta mrtvega kadeta.

»Az Est« priobčuje sledeče pismo nekega častnika iz Karpatorv: »Že od 20. avgusta se nahajam v Karpatih in usoda me je pripeljala v enega izmed karpatskih prehodov. Za močnimi žičnimi ovirami in zakopi pričakujemo sovražnih napadov, toda do teh do zdaj ni prišlo, pač pa se Rusi menda umikajo. Vendar pa se je nekaj zgodilo, kar se le malokdaj ali pa nikdar ne zgodi. Bil je 16. decembra, ko je šel kadet A. nekega honvedskega bataljona patroljirat. Bil je nepreviden. Preveč se je oddaljil od svojih čet. Napadli so ga kozaki ter ga ustrelili. 3. januarja je neki Rusin ustavil voz, na katerem se je vozila krsta. Nismo si mogli predstavljati, kakšno zvijačo so si zopet izmislili Rusi. V gotovi oddaljenosti smo dali vozniku krsto odpreti. Mrtvo truplo je ležalo v njej. Truplo našega uboga kadeta. Voznik je prinesel s seboj tudi pismo, pisano s cirilico. Pismo smo dali prebrati in se je glasilo: »Cesarsko in kraljevsko poveljništvo! Vaš tovariš je 16. padel v T. Pokopali smo ga, kakor je to odgovarjalo njegovi časti. Ker je bil pa Oger, smo se premislili, naj raje počiva v svoji ožji domovini. Vsled tega smo ga danes izkopali ter ga vam pošiljamo. Sprejmite ga priščno. A ško kozasko poveljništvo: Fedarenko.« Zabili smo krsto ter poslali našega uboga kadeta z orožniškim spremstvom domov. Voznika smo aretirali, ker ne vemo, če ni morda kot kmet preoblečen ogleduh, ki si hoče pod krinko lepega človekoljubnega čina ogledati naše utrdbe in pozicije.

Cesar vojnomu ministru.

K. B. Dunaj, 15. januarja. Cesar je izdal na vojnega ministra, viteza Kroatina, to-le lastnoročno pismo: „Mobilizacija in pohod armad je stavil največje zahteve na zvestobo, samostojne delovanje in delavnost vojskih in železniških oblastij in njih izvršilne organe od najvišjega uradnika do zadnjega železniškega delavca, kar pa so izpopolnili popolnoma brezhibno. Tudi med vojno so kazale vse železnice in paroplovna podjetja monarhije večje delovanje, ki je zahtevalo vse sile. Opetovano se je izkazalo železniško osebje in množico ladij hrabro in hladnokrvno v sovražnem ognju. Z veseljem to priznavam in izrekam vsem za sijajno delovanje železnic in paroplovnih podjetij. Svojo zahvalo in Svoje popolno priznanje. Naročam Vam, da odredite razglasitev tega Mojega priznanja.

Dunaj, 12. januarja 1915.

Fran Josip s. r.

Prebivalci zapustili Blonje.

K. B. Kopenhagen, 19. januarja. „Warszawski dnevnik“ poroča, da so prebivalci rasko mesto Blonje zapustili. V okolici mesta vlada grozovita beda. Mesto samo kaže žalostno sliko. Povsod se razširjajo razne bolezni (trebušni tifus). Blonje se nahaja komaj 18 kilometrov pred rusko trdnjavo Varšavo, ki stoji torej v neposredni nevarnosti.

Za Nemce zmagoviti boji pri Soissonu. — V trodnevni bojih so imeli Francozi 5000 mrtvih.

K. B. Berolin, 15. januarja. Poročilo Wolfhovega urada, dne 15. januarja:

Zapadno bojišče. Pred Westende se je včeraj pojavilo nekaj torpedovk in manjših ladij, ki so se približale obrežju do približno 14 km. Naše čete so zavrnile francoske napade ob obeh straneh Notredame do Lorette, severno-zapadno od Arrasa.

Včeraj smo izgubili strelski jarek, ki smo ga pred osmimi dnevi pri Ecurie, severno od Arrasa, izrgali sovražniku, in ki so ga zasedli deli neke naše stotnije. Boji na tem mestu se danes zopet vrše.

Severno in severno-vzhodno od Soissona smo severni breg reke Aisne definitivno očistili Francozov.

Nemške čete so v neprestanih napadih zavzele te-le vasi: Coffles, Crouy, Bucy le Long, Missy in pristani Vauxrot in Verrierie.

Naš plen iz trodnevni bojov severno od Soissona znaša sedaj okroglo 5200 vjetnikov, 14 topov, 6 strojnih pušk in več samokresnih topov. Francozi so imeli težke izgube. Na bojišču smo našli 4000 do 5000 mrtvih Francozov. Umikanje južno od reke Aisne se je vršilo pod ognjem naših težkih baterij.

Kako zelo so se razmere izpremenile napram prejšnjim vojnem, kaže prispedoba tu omenjenih bojov z dogodki leta 1870. Dasi se važnost bojov severno od Soissona ne da primerjati pomenu bitke dne 18. avgusta 1870 vendar odgovarja širokost bojišča približno oni v bitki Gravelotte-Saint Privat.

Francoske izgube od 12. do 14. januarja 1915 po vsi verjetnosti znatno nadkrilju jejo izgube francoske armade dne 18. avgusta 1870.

Sovražni napadi severno od Verduna pri Consenvoye so se ponesečili. Več sunkov proti našim postojankam pri Aillyu, jugovzhodno od St. Mihiela, smo odbili s težkimi izgubami za sovražnika s protinapadi. Ti sunki so mestoma dospeli do naših sprednjih jarkov.

V zadnjem sunku so naše čete osvojile sovažne pozicije, ki smo jih pa po zopetni izgraditvi naših lastnih postojank ponoči zopet zapustili prostovoljno in brez boja.

„Mirna kri“

tako se glasi dobrovoljno svarilo, ki si ga mnogokrat sami sebi napravimo, kajti mi vemo, da le pri mirnem pretakanju krvi pametno delujemo, mislimo in premišljujemo. Tudi pomanjkanje spanja, migrena, mizle noge, glavobol in slabost srca so le posledice valovanja krvi k

Naše čete so odbile neznamen napad pri Mesnilu severno od Saint Dix. V ostalem so se v Vogezi vršili samo artiljerijski boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Podrobnosti o francoskem porazu pri Soissonu.

(K. B.) Berlin, 17. januarja. Wolffov urad poroča: O bojih pri Soissonu poizvemmo iz Velikega glavnega stana:

Splošen položaj pred zmago pri Soissonu. Nemcem poveljevala generala Lowoch in Wichura.

V zadnjih dnevni poročilih le kratko omenjeni boji severno od Soissona so dovedli do zelo upoštevajočega uspeha orožja naših čet, ki so se vojskovala pod vodstvom generala Lowocha in generalnega poročnika Wichura. Med stoječo vojsko zadnjih mesecev so Francozi zasedli v okolici Soissona zapredene strelske jarke ob desnem bregu reke Aisne in naprej proti severu.

Sovražnika si stojita blizu nasproti.

Na zahodnem krilu bojišča se dviga zahodno nasip Soissons-Laon iz široke doline ob reki zelo razsežen, močno z gozdom poraščen vrh. Na njegovem najvišjem delu so se nahajali zelo blizu nasproti jarki Francozov in Nemcev. Francozi in Nemci so s podzemskimi napadi poizkušali zasedati najvišjo točko vrha. Vzhodno od vrha leži v vzhodju vas Crouy, mimo nje vozi v zelo zarezanem temelju železnica Soissons-Laon proti severu.

Nemške postojanke.

Poleg železnice proti vzhodu leži več kamnolomov, v katere so se naši vojaki mojstrsko vzdali. Takozvana postojanka kamnolomov je tvorila zahodno stekališče visoke planote pri Vregnyu, ki se razširja dolgo in široko ob železnici, katere južni del so večinoma zasedli Francozi.

Ugodne postojanke Francozov.

Od reke sem je zarezanih več dolgih, globokih grap v visoko planoto, kjer so bili zelo ugodno razvrščeni francoski težki topovi. Ob robu visoke planote so opazovalci, ki so sedeli na drevesih za jeklenimi otmelnimi ščiti in zavarovani za oprsnimi oklepi, vodili ogenj težkih topov proti krilu nemške postojanke na prej opisanim zaraščenem vrhu.

Francozi udri v razdalji 1200 metrov v nemške strelske jarke. — Silovit ogenj francoskih težkih topov.

Omenjeni ogenj na nemško krilo je bil naperjen na strelske jarke telesnega polka. Na

sveti dan se je streljalo osobito silovito. Francozi so obnovili streljanje 7. januarja in so strašno tratili s strelivom. Naše vrle čete so trpele veliko. Sovražnikov ogenj je v pravem pomenu besede popolnoma vzravnal takozvane jarke strojnih pušk in je strojne puške zasul. Po tem pripravljalnem ognju je pričel naskakovati sovražnik 8. januarja. Vdrl je v nemške strelske jarke v 1200 metrov široki bojni črti in ga niso mogli kljub številnim poizkusom izgnati iz njih. Ponoči in podnevi so se bili od 11. januarja izredno siloviti boji v bližini, da si ljutejših in krvavejših moremo komaj predstavljati. Afrikanški francoski vojaki, znani pod imenom Turkos, se niso borili le s puškami in bajoneti, marveč so tudi grizli in suvali z noži.

Nemci iz kamnolomov napadejo Francoze.

Položaj je silil k odločitvi. Nemške čete izvedejo 12. januarja protinapad, ki se prvotno ne namerava za napad na zaraščeni vrh, marveč na francoske postojanke, ki se nahajajo na obeh straneh vrha. Ko odbije 11. ura se dvignejo predvsem naši vrli junaki iz postojank v kamnolomu. V mesecih, ko so vztrajali in gradili utrdbe, niso izgubili svojega napadalnega duba.

Nemci vzamejo z naskokom Francozom bližnje strelske jarke in topničarske opazovalnice.

Drzno naskočijo Nemci in iztrgajo sovražniku njegove bližnje strelske jarke in artiljerijske opazovalnice. Takoj opesa francoski ogenj na nemško krilo, ki se nahaja na zaraščenem vrhu. Glavni smoter prvega naskoka je dosežen, ko se čez eno uro ob 12. opoldne dvignejo na najskrajnejšem desnem krilu naši hrabri strelci in zmagovito napredujoč pribore 1 km. ozemlja.

Nemci iztrgajo Francozom zaraščen vrh.

Nemci prično zdaj naskakovati zaraščeni vrh. Francoze vržejo najprej iz nemških, potem iz njih lastnih strelskih jarkov, nato pa z vrha. Ustavili so se Francozi na pol pota.

Francozi pričakujejo Nemce drugod, kakor tam, kjer zopet napadejo Francoze.

Vjetniki so povedali, da so pričakovali Francozi, da nameravajo Nemci nadalje napadati z zaraščenega okroglega vrha. Da preprečijo nemški sunek iz omenjene smeri, vržejo na to mesto znatna ojačenja. Iz osvojenih francoskih opazovalnic, kjer se vidi cela dolina Aisne s Soissonsom in s katedralo v vzhodju, se je razločno videlo, kako da prihajajo v avtomobilih in po železnici francoska ojačenja.

Ruska artiljerija.

Vojska je doslej dognala, da vojaška vrednost ruske infanterije ni posebno velika. Pač pa je izborna ruska artiljerija. Prinašamo danes sliko ruskih kanonirjev, ki stoje ravno v boju. Ob tej priložnosti pa bodi omenjeno, da je premoč ruske artiljerije že zvravnana in da je pričela zdaj že opesati.

V zadnjih velepomembnih bojih je naša hrabra artiljerija Ruse prekosila.

Russische Artillerie im Gefecht.

ali od dotičnih telesnih delov. Osvežujoče, pomirljivo obribanje s Fellerjevimi rastlinskimi esencfluidom z zn. „Elsafluid“ povzroči tudi zopet enakomerno cirkulacijo krvi, pomiri naše razburjene živce, odpravi migreno in glavobol, kakor tudi bolečine revmatičnega, gihtičnega in neuralgičnega vira, je izborno primeren za osvežujočo kopanje očij pri očesni slabosti, trepetanju;

nam pripravi mirno spanje in jasno glavo. 12 steklenic „Elsafluida“, ki je tudi v mnogo drugih slučajih kot domače sredstvo potreben, stane franko samo K 6.—; edino pristno pri lekarjarju, Elsaplatz št. 241 (na Hrvatskem).

Nemški napad 13. t. m. popolnoma preseneti Francoze.

Nemci zopet napadejo Francoze 13. t. m., a na drugem mestu. Sovražnika popolnoma preseneti, ker prične napadati nemško središče in levo krilo visoko planoto Vregny, kjer se je utrdil Francoz v načrtoma izkopanih strelskih jarkih in je smatral, da je varen v njih.

Nemški napad na visoko planoto Vregny. V 13. minutah izgube Francozi prvi dve obrambeni črti.

Zopet bije ura dvanajst, ki pozove tu naše čete na nova junaštva. Točno ob 12. uri se ožive vojaki v nemških strelskih jarkih. Sledi močnega skok. Ob 12. uri in 3 minute vzamejo Francozom prvo, ob 12. uri 13 minut drugo obrambno črto. Napad nemškega krila iz gozda ne more učinkovati, ker je nemško središče tako hitro prodiralo. Pozno popoldne že zasedejo Nemci vsa visoko planoto. Francozi se drže le še v grapah in na robu, ki pada proti dolini Aisne.

Francozi, ki napadajo desno nemško krilo, se morajo udati.

Posrečni nemški naskok provzroči, da tiste francoske čete, ki prodirajo v okolici zaraščene vrta proti nemškemu desnemu kriku, zaidejo v obupen položaj. Ko namreč skrajno nemško desno krilo 14. t. m. nadaljuje svoj obkoljevalni napad in ko se nemško središče čez Croy zasuče proti zahodu, ne preostane Francozom, ki prodirajo proti zaraščnemu vrtu, drugega, kakor da se morajo udati. Umakniti se namreč ne morejo več, ker nadvladuje ogenj nemških težkih topov dolino Aisne. Francoze vržejo Nemci isti dan tudi z robov vrha Vregny, v kolikor ni že sovražnik bežal ponoči proti in čez reko Aisne.

Nemška stotinja vdere ponoči v predmestje Soissons.

Neka stotinja telesnega polka vdere ponoči celo v predmestje Soissons. Nemške čete izčisti tudi vse ozemlje do Aisne. Le ob ovinku, ki ga napravi reka vzhodno od mesta, se morejo francoski oddelki še držati.

Francozi bili vrženi v razdalji 12 do 15 km 2 do 4 km nazaj.

V večdnevnih bojih pri Soissonsu je bil vržen sovražnik na 12 do 15 km široki bojni črti 2 do 4 km nazaj. Na francoski strani sta se vojskovali 14. pehotna in 55. rezervna divizija, neka mešana lovka brigada, neki teritorialni pešpolk, nadalje Turkosi, Zuavi in maročanski strelci. Nemci so jih vjeli 5000.

Velik bojni plen.

Bojni plen je zelo velik. Zaplenili so 18 težkih in 17 lahkih topov, nadalje revolverse topove, veliko strojnih pušk, lahkih samokresov, pušk in ročnih granat, kakor tudi izredno veliko pehotnega in topničarskega streliva.

Zmaga med dežjem in vetrom. Nemci se borili bosi.

Slavne boje so bojevale nemške čete, ker so ležale več tednov po zimi v strelskih jarkih v dežju in viharju. Tudi ko so se bojevali, je deževalo in je bril veter. Nemški vojaki so morali korakati po pokaluženih potih; napadali so na ilovnatih poljih, v omlakuženih strelskih jarkih in v kamnolomih. Več vojakom so običali škornji v blatu; nemški vojak se je vojskoval bos naprej.

* * *

Boji pri Nieuportu. — Nemški uspeh pri Albertu in v Argonih.

K.-B. Berolin, 18. januarja. Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan, dne 18. januarja.

Zapadno bojišče: V okolici Nieuporta samo artiljerijski boj. V zadnjih dneh nismo opazili sovražnih napadalnih kretenj. Ob obrežju so bile na več točkah naplavljenе angleške mine.

Pri La Boisselle, severovzhodno od Alberta, so naše čete v bajonetnem napadu prepodile Francoze, ki so se zopet nastanili na pokopališču in v pristavi jugozapadno od tu, ter vjele 3 častnike in 100 mož.

V Argonskem lesu smo zavzeli več francoskih strelskih jarkov ter skoro popolnoma uničili francoske posadke.

Francoški napad na naše pozicije, severozapadno od Ponta Mousson, je došel na višini, 2 kilometra južno od Vilecyja, do naše postojanke; boj še traja.

V Vogezih in v gornji Alzaciji vlada močan snežni metež in megla, ki zavira bojne operacije.

Vrhovno armadno vodstvo.

Parnik „Karlsruhe“ na delu.

List „London News“ poroča iz San Znana na Portuici: Nemški vojni parnik „Karlsruhe“ se giblje nemoteno v Atlantskem oceanu in je v zadnjih 14 dneh ednajst trgovskih parnikov z družinih nasprotnikov potopil. — („Karlsruhe deluje torej ravno tako pridno, kakor je delovala „Emden“. Pomorska nadvlada lopovske Anglije je torej prav klavrna! Op. ur.)

Velike izgube Francozov v Vogezih.

Švicarski listi poročajo, da so imeli Francozi v Vogezih v zadnjih bojih izredno velike izgube. Imeli so nad 20.000 mrtvih in ranjenih, dosegli pa vkljub tem velikanskim žrtvam niso ničesar.

Turški boji z Angleži v Mesopotamiji.

K.-B. Konstantinopol, 19. januarja. Glavni stan razglašča: Med ponočnim napadom na angleške utrdbe ob Schatt el Arab smo sovražnika presenečili. Angleži so imeli 100 mrtvih in ranjenih. — Neki angleški kavaljerijski eskadron v okolici mesta Korna poskusil je našo (turško) infanterijo presenečiti. Napad pa je bil pod težkimi izgubami za sovražnika odbit.

Portugalska še ne prične vojne.

Kakor znano, hotela je Anglija tudi Portugalsko v vojno zoper Nemčijo nahujskati. Pa se ji ni posrečilo. Senat v Lissabonu se je izjavil proti vojni in tako je morala Angležem prijazna vlada celo zadevo odgoditi.

NESTLÉ-JEVA 279
MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastoj
Nestle, Dunaj I. Biberstrasse 2. S.

Naš minister za zunanje zadeve odstopil.

Avstro-ogrski minister za zunanje zadeve grof Berchtold je od svoje službe odstopil. Cesar je imenoval za njegovega naslednika ogrskega diplomata Štefana barona plem. Buriana. Politična smer avstro-ogrške monarhije vsled tega ne bode doživela nikakoršne spremembe, kajti grof Berchtold je edino iz osebnih in zdravstvenih razlogov odstopil. Grof Berchtold stoji v 52. letu svoje starosti in je od leta 1912 sem na čelu naše zunanje politike. Pri njegovem odstopu podelil mu je cesar briljante k velikemu križu Štefanovega reda.

Novi naš minister za zunanje zadeve baron plem. Burian izvira neki ogrski plemenitaški družini iz Prešburskega komitata. Bil je l. 1851. rojen in je deloval najprvo v naših konzulatih v Bukareštu, Belgradu in v Sofiji. Potem je vodil generalni konzulat v Moskvi in postal končno generalni konzul v Sofiji. Od Sofije poklicalo se ga je v naše zunanje ministerstvo, pozneje je pa postal poslanik v Atenih. Leta 1903. se mu je podelilo vodstvo skupnega finančnega ministerstva in upravo Bosne. Pod

Freiherr von Burian Graf Berchtold
Zum österreichisch-ungarischen Ministerwechsel

njim smo anektirali Bosno in Hercegovino. Baron pl. Burian se smatra za izbornega diplomata, ki bode gotovo našo državo tudi pri zeleni mizi tako izvrstno zastopal, kakor jo zastopa naša armada na bojišču.

Pismo o dogodkih v Bukovini.

Gospod Alojz Slawitsch, c. kr. sodnijski sluga v nekem mestu Bukovine, pisal je svojemu bratu, z trgovcu Leopoldu Slawitschu v Ptuj zanimivo pismo, kateremu posnemamo sledeče podatke: — „Ljubi bratje, mati in sva-kinja! Pozdravljam Vas vse iz širne daljave. Zdrav sem in moji otroci tudi. Otroke poslal sem k nekemu znancu na Rumunsko, kjer se nahajam tudi jaz. Kajti na novoletni dan ob 2. uri nas je v Bukovini Rus presenečil, brez da bi ljudstvo to pričakovalo. Najprvo so prišli Čerkesi na konjih. Ruske konje se izpozna prav lahko na dolgih repih. Čerkesi so bili prva patrolja. Potem je prihajalo vedno več sovražnikov. Jaz sem bil ob tej nesrečni uri ravno v službi. Nakrat so pričeli Rusi zunanji sodnijskega poslojca na nas streljati. Streljanje je trajalo dobre četrt ure. V tem hipu smo bili vsi popolnoma raztrešeni. Povsod jok in stok. Bog naj se usmili! Bili smo že do novega leta v tiso-čerih skrbeh. Dne 2. septembra, ko so prišli Rusi v Černovice, pobegnilo je vse prebivalstvo na Suzavo in kamorkoli je zamoglo. Bog se naj usmili te bede! Revščina je nepopisna. Ko so dne 1. januarja Rusi k nam prišli, bila je taka megla, da pred seboj sploh ni bilo ničesar videti. Zdam vem, kaj je vojna: rop, umor, plenjanje, tatvine, omadeževanje žensk in na koncu beda, nepopisna beda...“

Ako gre kaka oseba na cesti z zlato uro, vidno na zlati verižici, — v tistem hipu prime mimo ideči Rus za verižico in jo vzame. Ako srečajo Rusi na cesti kakega človeka samega, takoj zakličejo: Roke navzgor! Potem mu preiščejo vse žepe, mu vzamejo denar ter mu podelijo še par surovih sunkov v rebra in zakličejo: Stopaj! Taki slučaj se zgodijo vsak dan. Na vaseh zahtevajo mrvo, oves, šnops, vino, pivo, meso, vse pa brez denarja. Ljudje dajejo iz strahu, da se jih pusti vsaj pri življenju. Oj ljubi Bog, grenko je naše življenje! — Rusi prihajajo tako-le: najprvo do 50 kozakov, potem 2 do 4 kanoni, potem 2 do 4 strojne puške, končno pa ves trn. Jaz sem te druhali doslej dovolj videl. Tudi ne morem popisati vse dogodke. Ljudstvo beži še zdaj vsak dan na Rumunsko in od tam, kamor kdo zamore. Tukaj v mestu (v Bukovini) so Rusi v neki hiši zažgali. V hiši se je vse uničilo, mnogo veliko vrednih predmetov. Največe škandale delajo Rusi pri bogatih judih. Istotako v gostilnah, kjer jemljejo pijače, kolikor jih zamorejo popiti, ostalo pa izpustijo. Kristjani so tukaj itak revni in kar imajo, jim ruske svinje še vzamejo. Hiše preiščejo in vzamejo boljše posteljno blago. Danes smo tako kakor raztrešena čreda ovac. Nobeno uro ni naše življenje varno. Vsi uradi so zaprti. Tatove (aristante) so en dan preje vse izpustili. Nam uradnikom in slugom so dali